

Peníze místo stravenek? Restaurace i firmy stravenkový paušál vítají

Už příští rok budou moci zaměstnanci místo stravenek dostávat peníze. S touto revoluční změnou počítá připravovaná novela zákona o daních z příjmů. Stravenkový paušál zaměstnavatelům umožní vedle závodního stravování a stravenek poskytovat daňové zvýhodnění stravování také přímo ve formě peněžních prostředků. Příspěvek na stravování osvobozený od daní a pojistných tak budou moci využít i zaměstnanci, kteří na něj dnes nedosáhnou. Zaměstnavatelům i podnikatelům přijímajícím stravenky výrazně poklesne administrativa a odpadnou náklady na poplatky a provize, které jsou se stravenkami spojené.

„Chtěla bych zdůraznit, že stravenky nerušíme. Dnešní režim zachováváme a nijak jej neomezujeme. Nově pouze nabídneme zaměstnavatelům jednodušší a levnější alternativu, díky které si budou moct příspěvek na stravování dovolit i malé firmy s jedním nebo se dvěma zaměstnanci. Nově tak příspěvek bude moci čerpat další až milion zaměstnanců. Bude přitom na svobodném rozhodnutí každého podnikatele, jestli námi připravovanou možnost využije nebo zůstane u dnešního zasetého modelu,“ říká ministryně financí Alena Schillerová.

Původním smyslem vzniku tohoto daňového zvýhodnění byla podpora závodního stravování. Tuto možnost má však dnes jen necelá polovina zaměstnanců, přibližně 1,8 ze 4,3 milionu. Dalších cca 1,5 milionu zaměstnanců od svých zaměstnavatelů dostává stravenky. Zbývajících 1 milion zaměstnanců tento benefit dnes nevyužívá. *„Řadu malých zaměstnavatelů odrazuje zbytečné papírování a vysoké poplatky, které by museli platit stravenkářským firmám. Pokud budou zaměstnancům poskytovat příspěvek na stravování v penězích, obojímu se vyhnou,“* vysvětluje ministryně financí.

Po změně dnešního systému volají provozovatelé hospod a restaurací, kteří nyní platí na úkor své marže vysoké provize běžně ve výši 5 až 6 % stravenkářským společnostem. Ty v České republice zaujímají oligopolní postavení na trhu a drtivou většinu svých zisků v řádech stovek milionů korun ročně zpravidla vyvádějí do zahraničí. Stravenkový paušál do budoucna stravovacím zařízením od těchto nákladů uleví.

Návrh na změnu současného systému podporují i významné oborové organizace, které zastupují nejen příjemce stravenek, ale i zaměstnavatele. Vedle Asociace hotelů a restaurací a Asociace českého tradičního obchodu se k nim zařadila i velká většina členů Hospodářské komory. Podle jejího šetření jsou téměř 3/4 firem pro zavedení stravenkového paušálu. Současný systém přitom označilo za vyhovující jen 7 % respondentů, a to bez ohledu na velikost firmy.

„Zaměstnavatelé si od zavedení stravenkového paušálu slibují hlavně snížení administrativy, která je s papírovými stravenkami dnes spojená. Příjemci stravenek, tedy obchodníci nebo restaurace, si pak od této novinky slibují také to, že nebudou muset stravenkovým společnostem platit provize ze stravenek nebo čekat na jejich proplacení,“ upřesňuje tajemník Úřadu Hospodářské komory Tomáš Vrbík.

Podobný pohled mají na stravenkový systém také tuzemské restaurace. Podle průzkumu Asociace hotelů a restaurací téměř třetina restaurací stravenky vůbec nepřijímá. Navíc až 70 % z těch, kteří stravenky přijímají, bylo v průzkumu Asociace hotelů a restaurací toho názoru, že by zavedení

„peněžní alternativy“ stravenek úbytek hostů neznamenalo. Ve skutečnosti představují tržby za papírové stravenky jen 15 % celkových tržeb restaurací.

„Zavedení zaměstnaneckých paušálů na stravu podporujeme a vnímáme jako další benefit pro zaměstnance, stejně tak jako rozšíření konkurenčního prostředí pro vydavatele stravenek, kteří zatím prakticky konkurenci nečelí, a tudíž si diktují podmínky na trhu. Stravenky přináší nemalou časovou, finanční, ale také administrativní zátěž pro provozovatele restaurací. Zaměstnanecké paušály na stravu by byly i z tohoto pohledu přínosem,“ podotýká Václav Stárek, prezident Asociace hotelů a restaurací ČR.

„Jídlo je základní potřeba. Lidé nepřestanou jíst, pokud místo stravenek budou dostávat peníze. A všichni přece utratíme za jídlo mnohem víc peněz, než kolik bychom mohli ve stravenkách reálně dostat. Stravenky nezajistí jídlo třikrát denně ani ‚čas na oběd‘,“ doplňuje Alena Schillerová.

Principem stravenkového paušálu není zavedení nového daňového zvýhodnění, u kterého by hrozilo zneužití, nýbrž jednodušší způsob poskytování daňově zvýhodněného stravování. *„Stravenkový paušál jako daňově osvobozený příjem oddělen od výplaty, přičemž zaměstnanec při stejných nákladech zaměstnavatele získá vyšší čistý příjem. Argument odborů, že by její zaměstnavatelé započítávali do mezd s cílem snížit si odvody, je nesmyslný. Výše mzdy záleží na dohodě zaměstnavatele a zaměstnance, který by na její snížení musel sám kývnout, což nedává logiku. A dvojnásob to platí dnes, kdy se firmy potýkají s nedostatkem pracovních sil a musejí o zaměstnance bojovat,“* uvádí Alena Schillerová.

„Výrok odborových předáků vůči podnikatelům je urážlivý a hloupý. Urážlivý je v tom, že odboráři předjímají, že všichni zaměstnavatelé jsou podvodníci, kteří chtějí okrádat stát nebo své zaměstnance. A hloupý v tom, že k tomu, aby se zaměstnanci snížila mzda, musel by s takovou změnou dobrovolně souhlasit,“ dodává Tomáš Vrbík z Hospodářské komory.

„Postoj odborů je zcela nelogický, měly by zastupovat zájmy zaměstnanců a nikoliv bránit rozšiřování zaměstnaneckých benefitů. Navíc předem podezírat podnikatele ze snahy snižovat zaměstnancům mzdy je absurdní,“ uzavírá Václav Stárek.

Návrh stravenkového paušálu je v souladu se závazkem vlády zjednodušovat daňový systém a provádět revizi existujících daňových výjimek. Návrh už prošel vnitřním připomínkovým řízením a v nejbližší době jej čeká mezirezortní připomínkové řízení. Jeho účinnost je navržena od 1. ledna 2021.

Ing. Michal Žurovec
ředitel odboru Vnější vztahy a komunikace
23. ledna 2020